

VALTAKUNNALLINEN EVANKELIUMIJUHLA TURUSSA
Raamattutunti la 30.6.2012 klo 17.00
Ville Auvinen, pastori, teol.tri.

Verinen, ristinmuotoinen armo

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon - ja sillä tavalla - että antoi ainoan Poikansa

Koko Raamatun tutuin teksti lienee Joh. 3:16, niin sanottu pienoisevankeliumi tai pikkuraamattu. Siihen kiteytyy koko kristillinen usko. Nykyisessä kirkkoraamatussa jae on muodossa:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskaa, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.

Edellisessä käännöksessä teksti oli vähän toisin. Siinä sanottiin: ”Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainoan poikansa...” Sana ”niin” voi viitata rakkauden määrään, kuten uudemmassa käännöksessä, mutta myös rakkauden tapaan. Siis siihen, millä tavalla Jumala on rakastanut. Hän rakasti antamalla ainoan poikansa. Antoi minne? Antoi ihmiseksi, antoi ristinkuolemaan.

Jumalan rakkaus ei ole vain yleinen periaate. Jumalan rakkaus ei ole jotain sellaista, jonka me voimme eri aikoina ja eri tilanteissa määritellä eri tavoin. Kaikkein vähiten Jumalan rakkaus on epämääräistä kaiken suvaitsemista. Jumalan rakkaudella on selkeä muoto ja sisältö, ja Jumala itse kertoo meille, mitä hänen rakkautensa on. Hänen rakkautensa on veristä ja ristinmuotoista.

Jeesus oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti

Filippiläiskirjeen Kristus-hymnissä Jumalan rakkaus määritellään toisesta näkökulmasta. Nyt ei puhuta Jumalasta, joka antoi Poikansa, vaan puhutaan Kristuksesta Jeesuksesta, joka antoi itsensä. Hymnissä sanotaan Jeesuksesta näin:

Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti. Sen tähden Jumala on korottanut hänet yli kaiken ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman. Jeesuksen nimeä kunnioittaen on kaikkien polvistuttava, kaikkien niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla, ja jokaisen kielen on tunnustettava Isän Jumalan kunniaksi: ”Jeesus Kristus on Herra.” (Fil. 2:6-11)

Kristuksen rakkaus on uhrautumista. Se on omastaan, omista oikeuksistaan, luopumista. Kristuksen rakkaus on ihmiseksi tulemistä ja kuuliaisuutta Isän tahdolle aina kuolemaan asti. Lopulta rakkaus on siis kaiken antamista, jopa oman elämän.

Paavali siteeraa tässä vanhaa seurakunnissa laulettua Kristus-hymniä, mutta näyttää lisäävän siihen yhden lauseen tai tarkentavan määritelmän: ”Ristinkuolemaan asti.” Paavalille risti, ristiinnaulittu Kristus, oli julistuksen ja koko elämän keskipiste. Korinttilaisille

hän kirjoittaa: ”En halunnut tietää teidän luonanne mistään muusta kuin Jeesuksesta Kristuksesta, en muusta kuin ristiinnaulitusta Kristuksesta” (1. Kor. 2:2).

Risti, skandaali, pahennus

Miksi Paavali halusi saarnata ristikä, roomalaisesta teloituspöytä, joka sen ajan ihmisten mielissä oli syvemmän häpeän merkki. Ristikähen tuomittiin vain kurjimmat rikolliset, ja ristiinnaulitsemisen tarkoitus oli nimenomaan tuottaa tuomitulle kivuliaan kuoleman lisäksi julkinen häpeä. Miksi Paavali halusi saarnata ristiinnaulitusta Kristuksesta, vaikka erityisesti sen tähden hän sai kokea niin juutalaisten vihaa kuin kreikkalaisten pilkkaa. Olihan ajatus ristiinnaulitusta messiaasta juutalaisille kauhistus, skandaali, ja kreikkalaisten taas oli aivan mahdoton nauramatta kuulla väitettävän, että Jumalan Poika olisi suostunut sellaiseen kuolemaan.

Risti, meidän puolestamme, Jumalan voima

Paavali oli ennen kääntymistään kristityksi ollut ristin verinen vihollinen. Hän oli vainonnut kristittyjä luullen siten palvelevansa Jumalaa. Kun hän myöhemmin kertoo elämästään ja saavutuksistaan juutalaisena, nostaa hän juuri kristittyjen vainoamisen saavutustensa helmeiksi. Miksi hän sitten vihasi niin paljon kristittyjä? Koska nuo kiroitut kristityt väittivät ristikä tuomitun nasaretilaisen Jeesuksen olevan Messias ja Jumalan Poika. Paavalin Raamatussa – siis meidän Vanhassa testamentissamme - kuitenkin sanotaan, että puuhun ripustettu on Jumalan kiroama (5. Moos. 21:23). Kristityt siis väittivät Jumalan kiroaman miehen olevan Jumalan Messias ja Jumalan Poika. Paavalin mielestä se oli mitä karkeinta jumalanpilkkaa.

Paavalin piti kuitenkin miettiä koko asia uudestaan, kun hän matkallaan Damaskoon kohtasi ylösnousseen Jeesuksen. Olihan kuolleista herättäminen selvä osoitus siitä, että Jumala – ainoa, jolla on valta herättää kuolleet – oli mielistynyt ristikä nautittuun Jeesukseen. Jumala oli osoittanut Jeesuksen olevan todellakin Messias ja Jumalan Poika.

Mutta eihän Raamattukaan voi raueta tyhjiin, ei myöskään se sana, joka kertoo puuhun ripustetun olevan Jumalan kiroama. Jumalan Poika siis oli Jumalan kiroama. Miten se voi olla mahdollista? Jumala avasi nyt Paavalin sydämen ymmärtämään ja uskomaan pelastussuunnitelmansa salaisuuden. Galatalaiskirjeessä Paavali kirjoittaa siitä:

Kristus on lunastanut meidät vapaiksi lain kirouksesta tulemalla itse kirotuksi meidän sijastamme, niin kuin on kirjoitettu: ”Kirottu on jokainen, joka on ripustettu puuhun” (Gal. 3:13)

Meidän sijastamme. Nämä kaksi sanaa ovat avain ristin evankeliumiin. Nämä kaksi sanaa tekevät hulluudesta ja skandaalista Jumalan voiman. Me olisimme ansainneet tulla Jumalan kiroamiksi, koska olemme rikkoneet hänen tahtonsa, mutta Jumalan Poika tuli kirotuksi meidän sijastamme, jotta me saisimme anteeksi ja olisimme vapaat kirouksesta.

Uuden liiton veri, syntien sovitus

Jeesus puhui viimeisenä iltanaan tulevasta kuolemastaan. Hän toimi aterian isäntänä, juutalaisen tavan mukaan siunasi leivän ja viinin, ja viiniin liittyen sanoi:

Tämä on minun vereni, liiton veri, joka vuodatetaan kaikkien puolesta (Mark. 14:24)

Jo Vanhassa testamentissa, joka oikeastaan tarkoittaa vanhaa liittoa – siis Jumalan ja Israelin kansan välistä liittoa – puhutaan liiton verestä. 2. Mooseksenkirjassa sanotaan:

Mooses otti veren, vihmoi sillä kansaa ja sanoi: "Tämä on sen liiton veri, jonka Herra nyt tekee teidän kanssanne näillä ehdoilla (2. Moos. 24:8)

Kansa pyhitettiin ja puhdistettiin uhrieläimen verellä. Nyt Jeesus puhuu omasta verestään liiton verenä, uuden liiton verenä. Nyt solmitaan uusi liitto Jumalan ja ihmisten välille, eikä enää ainoastaan israelilaisten vaan kaikkien ihmisten. Jeesus on syntiuhri, joka vuodattaa oman verensä, jotta ihmiskunta pyhitettäisiin ja puhdistettaisiin Jumalan omaksi.

Joka syö minun ruumiini ja juo minun vereni

Puhuessaan verestään liiton verenä Jeesus asetti ehtoollisen. Ehtoollisen voimme ymmärtää myös erään Johanneksen evankeliumin tekstin taustaksi. Siinä Jeesus puhuu oman lihansa syömisestä ja verensä juomisesta tavalla, joka loukkasi kuulijoita.

Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti: ellette te syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää. Mutta sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet. Minun lihani on todellinen ruoka, minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, pysyy minussa, ja minä pysyn hänessä.(Joh. 6:53-56)

Miksi kuulijat loukkaantuivat? Veren juominen oli varmasti liikaa. Olihan juutalaisilla ehdoton kieltö juoda verta. Syynä oli se, että veressä oli elävän olennon elämänvoima. Mutta varmaan juuri siksi Jeesus kehottaa juomaan omaa vertaan. Jeesuksen veressä on hänen elämänvoimansa, ja ilman sitä meillä ei ole todellista elämää, iankaikkista elämää.

Jeesuksen lihan syöminen ja hänen verensä juominen tarkoittavat yleisemmin häneen uskomista, mutta konkreettisimmin ne toteutuvat pyhässä ehtoollisessa. Siinä nautimme siunatussa leivässä ja viinissä Jeesuksen todellisen ruumiin ja veren, meidän puolestamme annetun ja vuodatetun. Siinä siis syömme ja juomme anteeksiantoa ja Jeesuksen elämänvoimaa. Siinä meidät vihmotaan uuden liiton kansaksi ja Jumalan omiksi.